

УДК 336.02

JEL E42, O23, O30

DOI 10.33244/2617-5932.5.2020.117-126

В. А. Новицький,*к.е.н.,**Університет ДФС України**e-mail: vitnov11@gmail.com***ORCID ID 0000-0003-4072-6941**

ПОДАТКОВЕ СТИМУЛЮВАННЯ FINTECH-ІННОВАЦІЙ У ПЛАТІЖНИХ СИСТЕМАХ

Статтю присвячено аналізу особливостей податкового стимулювання FinTech-інновацій у платіжних системах залежно від етапу життєвого циклу інноваційного FinTech-продукту. Виділено основні форми FinTech-інновацій у платіжних системах. Адаптовано загальну теорію етапів життєвого циклу товару до життєвого циклу інноваційного FinTech-продукту у платіжних системах. Розглянуто необхідність і доцільність податкового стимулювання FinTech-інновацій та основні інструменти податкового стимулювання FinTech-інновацій у платіжних системах залежно від етапу життєвого циклу інноваційного FinTech-продукту та типу самого продукту.

Ключові слова: *FinTech, фінансові інновації, податкове стимулювання, життєвий цикл інновацій, платіжна система.*

В. А. Новицкий. Налоговое стимулирование FinTech-инноваций в платежных системах

Статья посвящена анализу особенностей налогового стимулирования FinTech-инноваций платежных систем в зависимости от этапа жизненного цикла инновационного FinTech-продукта. Выделены основные формы FinTech-инноваций платежных систем. Адаптировано общую теорию этапов жизненного цикла товара к жизненному циклу инновационного FinTech-продукта для платежных систем. Рассмотрена необходимость и целесообразность налогового стимулирования FinTech-инноваций и основные инструменты налогового стимулирования FinTech-инноваций в сфере платежных систем в зависимости от этапа жизненного цикла инновационного FinTech-продукта и типа самого продукта.

Ключевые слова: *FinTech, финансовые инновации, налоговое стимулирование, жизненный цикл инноваций, платежная система.*

Основними цілями статті визначено модифікацію загальних положень про життєвий цикл продукту до параметрів фінансових інновацій для платіжних систем та аналіз можливості застосування окремих інструментів податкового стимулювання розвитку FinTech-інновацій у платіжних системах на окремих етапах їх життєвого циклу.

Постановка проблеми. Платіжні системи є одним із ключових елементів сучасної фінансової системи держави, оскільки саме за допомогою платіжних систем обслуговується більшість фінансових операцій, забезпечується своєчасне виконання фінансових

доручень, проводиться оплата товарів і послуг фізичними і юридичними особами. Однак процес інноватизації платіжних систем залишається недостатньо дослідженим з наукової точки зору, оскільки відсутні дослідження ряду аспектів інноватизації платіжних систем, а саме: сутності форм та параметрів інноватизації платіжних систем; життєвого циклу інноваційних FinTech-продуктів у платіжних системах тощо. Водночас у сучасних умовах впливу внутрішніх і зовнішніх загроз, карантинних обмежень та інших особливих факторів впливу викликає інтерес питання можливості податкового стимулювання FinTech-інноватизації платіжних систем у розрізі поетапності й ефективності застосування такого податкового стимулювання, що корелює із заявами урядовців про необхідність податкового стимулювання усіх галузей економіки для їх післякартинного відновлення. Вирішення цієї проблеми й обумовило тематику проведеного дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика, висвітлена у статті, є доволі новою, оскільки безпосередніх досліджень аналогічної природи не проводилось. Однак окремі питання, з яких вона складається, активно досліджувалися як вітчизняними, так і зарубіжними вченими. Так, проблематиці модифікації системи етапів життєвого циклу товару до конкретних товарів, послуг, продуктів тощо присвячено праці таких учених, як А. Дзюбіна [3], Л. Кизим [4], Л. Касьянкової [4], Ю. Мазура [7], Ю. Мискіна [8] та інших. Механізми податкового стимулювання досліджувалися у працях З. Варналія [1], Л. Васільєвої [2], В. Диби [10], І. Крисоватого [5], І. Луніної [6], С. Онишко [11], В. Парнюка [10] та інших. Поєднання теоретичних, методологічних та практичних результатів досліджень перелічених учених дозволяє всесторонньо підійти до вирішення поставленої проблеми.

Виклад основного матеріалу. Інноваційний розвиток фінансових та нефінансових корпорацій є одним з базових напрямів розвитку як фінансової системи, так і економіки України в цілому.

У загальному визначенні фінансові інновації, або FinTech-інновації, дають змогу розвивати існуючі банківські технології, проводити адаптацію для окремих категорій інвесторів і споживачів у частині співвідношення ризиковості та прибутковості, підвищувати ефективність існуючих платіжних систем, розробляти й імплементувати нові форми платіжних системи в умовах нестабільного світового та національного фінансового середовища.

Для розуміння сутності FinTech-інновацій у сфері платіжних систем важливо, в першу чергу, розібратися із загальними складовими платіжної системи. На сьогодні платіжна система являє собою спеціальну електронну систему, яка об'єднує у комплексну мережу значну кількість структурних елементів, які можна об'єднати у такі групи: функціональне ядро, архів, периферія та система взаємозв'язку елементів. Периферія представлена найчастіше офлайн- та онлайн-терміналами здійснення платіжних операцій, причому одночасна наявність обох видів терміналів не є обов'язковою, оскільки, наприклад, у криптовалютних платіжних систем відсутні офлайн-термінали як клас. Офлайн-термінали можуть бути представлені широким спектром технічних пристроїв, серед яких платіжні кіоски, каси в банках, платіжні термінали, спеціалізовані передплачені електронні гаманці тощо. Вони дозволяють здійснити платіжну операцію за участі готівкових коштів або їх електронного аналога. Онлайн-термінали представлено у вигляді інтернет-банкінгу, спеціальних цифрових гаманців та спеціальних електронних платіжних сервісів. Архів являє собою відокремлене сховище, у якому зберігається історія про усі операції користувача

з включенням інформації про час, місце, суму, залучених контрагентів, нараховані комісії тощо. Функціональне ядро є найважливішою складовою платіжної системи, оскільки забезпечує виконання тих операцій, які надходять до нього від периферії. Серед важливих внутрішніх компонентів функціонального ядра відмітимо модуль клірингу, модуль безпосередніх платіжних операцій, модуль довгострокових платіжних операцій, модуль короткотермінового зберігання інформації, криптографічний модуль, модуль обробки операцій інтернет-банкінгу, модуль внутрішнього зв'язку та модуль зовнішнього зв'язку. Система взаємозв'язку елементів представлена різними системами передачі даних для забезпечення передачі даних між усіма структурними елементами, серед яких системи дротового зв'язку (телеграф, телефон, Інтернет тощо) та бездротового зв'язку (мобільні мережі, радіомережі, інші мережі передачі даних як на надкороткі, так і надвеликі відстані).

З огляду на структуру сучасної платіжної системи FinTech-інновації можуть набувати таких форм:

- апгрейд-модулі;
- інноваційні сервіси;
- базисний FinTech;
- структурний FinTech;
- FinTech-діджиталізація;
- FinTech-екосистема.

Водночас якщо розглядати особливості кожної із наведених форм, то умовам інноваційного FinTech-продукту відповідають тільки перші два пункти, а саме апгрейд-модулі та інноваційні сервіси, оскільки решта форм орієнтовані на створення фреймворку для вбудовування апгрейд-модулів та інноваційних послуг у сучасні платіжні системи.

Відповідно до досліджень Н. Кизим у цілому у життєвому циклі інноваційного продукту виділяють такі етапи:

- фундаментальні науково-дослідні роботи;
- прикладні НДР;
- дослідно-конструкторські роботи (ДКР);
- впровадження інновації;
- споживання інновації (зростання, уповільнене зростання, спад, ліквідація) [4].

Виокремлення наведених стадій на основі співвідношення прибутків та вкладених коштів на кожному етапі життєвого циклу інноваційного продукту представлено на рис. 1.

Якщо ж врахувати специфіку структури платіжної системи та форм FinTech-інновацій, які досліджено, то стадії життєвого циклу інноваційного FinTech-продукту для платіжної системи матимуть такий вигляд:

1. Аналіз перспектив (виникнення інноваційної ідеї).
2. Прикладні дослідження.
3. Інвестиційний прогноз.
3. Пілотний інноваційний FinTech-продукт.
4. Впровадження інноваційного FinTech-продукту.
5. Використання інноваційного FinTech-продукту.
6. Ліквідація інноваційного FinTech-продукту.

Як видно, життєвий цикл інноваційного FinTech-продукту у платіжних системах для форм «апгрейд-модулі» та «інноваційні сервіси» не містить фундаментальних та дослідно-конструкторських робіт, що пов'язано із специфікою таких інноваційних продуктів, а

саме тим, що вони є сплавом декількох новітніх технологій і їх можна характеризувати як побічний продукт цих технологій. Так, наприклад, апгрейд-модуль на оптимізацію часу доступу функціонального ядра до архіву може базуватись як на оптимізації механізмів індексування даних (software) або на оновленні серверної складової системи внутрішнього зв'язку (hardware). Як видно, у другому випадку фінансова компанія купує готовий інноваційний продукт (наприклад, комплект нових серверів), який було розроблено для загальних цілей, однією (однак не основною) з яких є пришвидшення обробки великих масивів даних. Аналогічно з інноваційними сервісами, як «оплата товарів і послуг через месенджер», який на сьогодні є надзвичайно популярним в азієських країнах. Цей інноваційний сервіс побудований на ідеї спрощення грошового обороту та зниження кількості технічних пристроїв, необхідних для проведення фінансових транзакцій. Сутність його функціонування полягає в тому, що на основі використання існуючих програмних інструментів (типу месенджер та клієнт-банк) надається інноваційна послуга за їх синхронізацією та можливістю переказу коштів з одного рахунку на інший за допомогою спеціальних «токенів», які генеруються, власне, месенджером у парі з клієнт-банком. У цьому випадку виконується ряд інноваційних умов, оскільки скорочується час на оплату товарів та послуг, відпадає необхідність реєструвати та підключати спеціальний сервіс на обслуговування платіжного терміналу, суттєво знижуються транзакційні витрати у частині мінімізації сплачених банківських комісій та абонплати за використання платіжного терміналу.

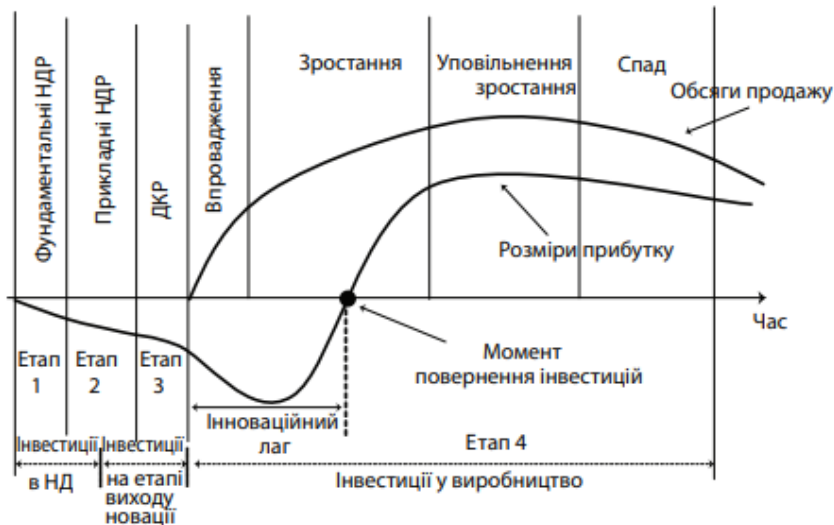

Рис. 1. Основні етапи життєвого циклу інноваційного продукту

Джерело: [4].

Грунтуючись на дослідженнях вітчизняних учених, до інструментів податкового стимулювання інноваційного FinTech-продукту належать прямі та непрямі інструменти [5; 6; 7; 8, 13]. Прямі інструменти ґрунтуються на таргетуванні ставки профільного податку на окремих етапах життєвого циклу інноваційного FinTech-продукту у платіжних

системах, тоді як непрямі інструменти впливають на супутні параметри податкової системи, а саме на визначення бази оподаткування, можливість відшкодування раніше сплачених податків, цільове використання сплачених податків тощо. Особливістю прямих і непрямих інструментів податкового стимулювання є те, що вони можуть використовуватись одночасно для підсилення позитивних ефектів один одного та для нівелювання негативних, що дозволяє максимізувати позитивний синергетичний ефект податкового стимулювання інноваційного процесу на окремих етапах життєвого циклу інноваційного FinTech-продукту.

Грунтуючись на розробленому життєвому циклі інноваційного FinTech-продукту для платіжних систем, вважаємо можливим досягнення основної цілі проведеного дослідження, а саме ідентифікацію окремих інструментів податкового стимулювання FinTech-інновацій для окремих етапів життєвого циклу інноваційного FinTech-продукту для платіжних систем.

Першим етапом життєвого циклу інноваційного FinTech-продукту для платіжних систем визначено аналіз перспектив інноватизації окремих елементів платіжної системи. У цілому цей етап являє собою аналіз існуючих механізмів у високотехнологічних сферах, які можуть бути адаптовані для удосконалення існуючого модуля платіжної системи або створення нового, функціонал якого дозволить покращити один з аспектів функціонування платіжної системи. На цьому етапі пряме податкове стимулювання є неможливим, оскільки жодних практичних кроків до створення будь-якого інноваційного FinTech-продукту ще не зроблено. Однак непряме податкове стимулювання на цьому етапі може відігравати високу роль за рахунок як психологічних, так і фінансово-матеріальних факторів. Психологічні фактори проявляються у тому, що особи або компанії, які створюють ідею інноваційного FinTech-продукту для платіжних систем, впевнені в тому, що якщо вони зможуть перейти від етапу виникнення ідеї до практичних кроків щодо розробки відповідного інноваційного FinTech-продукту, вони, за умови дотримання певних вимог, зможуть отримати податкове стимулювання. Фінансово-матеріальні фактори представлено можливістю створення спеціального цільового фонду на основі податкових відрахувань, націленого на відбір та фінансово-матеріальну підтримку інноваційних проєктів. Така підтримка може бути у вигляді грантового фінансування, цільового безвідсоткового кредитування, експертної оцінки очікуваного результату, адміністративної підтримки, допомоги у пошуку зовнішніх інвесторів тощо.

Другим етапом життєвого циклу інноваційного FinTech-продукту для платіжних систем визначено прикладні дослідження. Сутність цього етапу полягає у підготовці науково обґрунтованих пропозицій та розробки базових елементів інноваційного FinTech-продукту у сфері платіжних систем. Реалізація цього етапу може проводитися як у спеціалізованих науково-дослідних установах (наприклад, лабораторії штучного інтелекту, аналітичні інститути проблем роботи з BigData тощо), так і у приватних компаніях або окремими дослідниками як їх персональні наукові проєкти. З огляду на широту можливих виконавців, податкове стимулювання FinTech-інновацій може відбуватись різними інструментами. Для спеціалізованих науково-дослідних установ доцільним є запровадження прямих інструментів податкового стимулювання за рахунок зниження базових ставок ключових податків та зборів. На етапі прикладних досліджень найбільш ефективним буде зниження ставок митних платежів і прискорення відшкодування ПДВ за обладнання та витратні матеріали, які використовуються безпосередньо для досліджень за умови заборони продажу

такого обладнання та матеріалів для унеможливлення використання спеціалізованих науково-дослідних установ як елементів схеми незаконного імпорту товарів. Для решти можливих виконавців прикладних досліджень використання прямих інструментів податкового стимулювання є недоцільним через високий ризик корупційної складової. Однак непряме податкове стимулювання є можливим через податкове таргетування для тих приватних компаній, у яких науково-дослідна робота включена у перелік форм їх діяльності. Напрямом таргетування може бути перерахунок податків, отриманих від таких компаній, до фондів ДІФКУ (Український хаб інновацій, Фонд винаходів та корисних моделей тощо).

Етап інвестиційного прогнозу є важливим у життєвому циклі інноваційного FinTech-продукту для платіжних систем, оскільки дозволяє оцінити практичний рівень ефективності проведених прикладних досліджень, обсяг первинних інвестицій, необхідних для створення функціонального пілотного зразка інноваційного FinTech-продукту та орієнтовне співвідношення між очікуваним прибутком та очікуваними витратами на імплементацію й обслуговування цього інноваційного FinTech-продукту для платіжних систем. Водночас податкове стимулювання на цьому етапі є неможливим, оскільки навіть за умов залучення сторонніх аналітичних компаній для проведення інвестиційного прогнозу витрати на нього включаються до складу загальних витрат компанії.

Наступним етапом є презентація пілотного проєкту інноваційного FinTech-продукту. На цьому етапі податкове стимулювання також вважаємо недоцільним, оскільки компанія не несе суттєвих інвестиційних витрат та не має прибутків, пов'язаних з інноваційним FinTech-продуктом. Усі потенційні витрати пов'язані з рекламою інноваційного FinTech-продукту у вузькому колі потенційно зацікавлених компаній.

Четвертий етап життєвого циклу інноваційного FinTech-продукту для платіжних систем – це впровадження інноваційного FinTech-продукту у функціонуючу платіжну систему. Реалізація цього етапу життєвого циклу може відбуватися за двома сценаріями. Перший сценарій – це продаж інноваційного FinTech-продукту оператору платіжної системи з повною або частковою передачею прав на використання інноваційного FinTech-продукту. Другий сценарій – це залучення компанії-розробника інноваційного FinTech-продукту як посередника у структурі платіжної системи. Перший сценарій в основному застосовується для інноваційного FinTech-продукту типу «апгрейд-модуль», оскільки він модернізує один з існуючих модулів платіжної системи, додаючи ряд нових функцій або ефективно модернізуючи існуючі, тому логічним є отримання усіх прав на використання такого «апгрейд-модуля» для забезпечення високого рівня стабільності платіжної системи. Другий сценарій застосовується для інноваційних сервісів, оскільки вони вбудовуються у платіжну систему переважно як елементи периферії і співпрацюють з функціональним ядром платіжної системи, не здійснюючи на нього впливу.

Відповідно, у разі застосування першого сценарію податкове стимулювання може проводитись як через прямі, так і непрямі інструменти. Серед прямих інструментів ефективним буде часткове або повне зниження ставки податку на прибуток підприємств для науково-дослідних установ, які є розробниками інноваційного FinTech-продукту і здійснюють його первинний продаж та участь держави як агента-посередника під час продажу інноваційного FinTech-продукту (спеціалізовані державні виставки, державні гарантії для інвесторів, викуп державою інноваційного FinTech-продукту та продаж або передача його іншим установам тощо). Цей варіант найчастіше застосовується для розробки

програмних засобів (software), які використовуються для забезпечення виконання правил, установлених через законодавче поле. Водночас у разі застосування другого сценарію з прямих інструментів найбільш ефективним будуть податкові канікули або короткострокове зниження ставки податку на прибуток, отриманий з використанням інноваційних FinTech-сервісів для платіжних систем. Основна ціль – дати можливість FinTech-компанії показати фінансовий потенціал інноваційного сервісу і дозволити залишити такі інноваційні сервіси зареєстрованими в Україні (оскільки більшість інноваційних сервісів, що розроблені в Україні, через різні умовно легальні механізми виводяться до країн з низьким рівнем податкового навантаження або суттєвими податковими чи суміжними пільгами), що навіть у середньостроковій перспективі призведе до зростання податкового потенціалу інноваційних сервісів.

Наступний етап життєвого циклу інноваційного FinTech-продукту для платіжних систем належить до використання інноваційного FinTech-продукту. На цьому етапі обсяг додаткових інвестицій є незначним і орієнтований на утримання прибутку на стабільному рівні через проведення модернізацій базового інноваційного FinTech-продукту з метою усунення незначних недоліків або проблем взаємозв'язку з новими модулями, які постійно вбудовуються у платіжну систему. Водночас чистий прибуток наближається до максимальних значень на тривалому проміжку часу, тому використання прямих інструментів податкового стимулювання є недоцільним, оскільки будь-які спроби введення податкових пільг призведуть до виникнення ряду корупційних загроз, які можуть поставити під сумнів систему податкових пільг у цілому. Окремі непрямі інструменти мають потенціал до запровадження, а саме механізми пришвидшеної амортизації, що дозволить створити фінансовий резерв на подальшу модернізацію платіжної системи. Інші варіанти непрямих інструментів податкового стимулювання мають або високі корупційні ризики, або високу вартість адміністрування (наприклад, у випадку використання таргетованого перерозподілу сплачених податків завжди виникатимуть запитання, яка частина сукупного прибутку компанії сформована виключно за рахунок інноваційного FinTech-продукту, а яка – ні).

Останній етап життєвого циклу інноваційного FinTech-продукту для платіжних систем – це ліквідація інноваційного FinTech-продукту. Вона може проводитися багатьма способами, однак найпоширенішими є злиття і поглинання інноваційного FinTech-продукту іншим та повна ліквідація інноваційного FinTech-продукту як такого, що виконує непотрібні функції. Податкове стимулювання у такому випадку може бути доцільним лише у тому випадку, якщо на основі інноваційного сервісу побудовано розгалужену інфраструктуру, яка повністю втратила свою функціональність і її неможливо перекваліфікувати. У такому випадку держава може застосувати механізм пришвидшеної амортизації як непрямого інструменту податкового стимулювання, однак такий механізм містить у собі суттєву корупційну складову і повинен проводитися під наглядом наукових (оцінка можливості перекваліфікації інфраструктури), громадських (незалежний контроль) та державних органів.

Висновки. У цілому на основі проведеного дослідження можемо зробити такі висновки. Встановлено та доведено, що у частині податкового стимулювання інноваційного процесу базовими одиницями інновацізації платіжних систем є «апгрейд-модуль» та «інноваційний сервіс», оскільки вони є мінімальним елементом інновацізації внутрішніх і периферійних систем, відповідно. Водночас нами було адаптовано етапи життєвого циклу

інноваційного FinTech-продукту до визначених базових одиниць інноватизації платіжних систем і визначено, що, на відміну від класичної схеми, у випадку з інноваційними FinTech-продуктами у сфері платіжних систем можемо опустити сферу фундаментальних досліджень, оскільки практично усі інноваційні продукти сфери платіжних систем є альтернативним способом використання досягнень технічного та технологічного прогресу. Ґрунтуючись на запропонованих етапах життєвого циклу інноваційного FinTech-продукту для платіжних систем, було визначено окремі інструменти податкового стимулювання, які доцільно застосовувати. Так, серед прямих інструментів виділено введення пільгової ставки податку на прибуток підприємств для тих установ, що здійснюють виключно наукову діяльність, митні пільги для них на обладнання та матеріали (під час виконання певних вимог). До дієвих непрямих інструментів податкового стимулювання, які доцільно застосовувати упродовж окремих етапів життєвого циклу інноваційного FinTech-продукту для платіжних систем, є таргетований перерозподіл податків, отриманих від інноваційних компаній, податкові канікули, пришвидшена амортизація тощо. У цілому виділені інструменти податкового стимулювання підтримують одночасне використання і дозволяють як нівелювати негативні ефекти один одного, так і підсилювати позитивні, що дозволить досягти як короткострокові цілі податкового стимулювання, так і довгострокові цілі державної інноваційної політики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Варналій З. С., Романюк М. В. Податкове стимулювання інноваційного розвитку України. *Стратегічні пріоритети*. 2013. № 5 (45). С. 5–15.
2. Васильєва Л. М. Податкове стимулювання інноваційної діяльності у системі державного регулювання. *Молодий вчений*. 2019. № 2 (66). С. 569–572.
3. Дзюбіна А. В. Моделювання динаміки життєвого циклу інноваційного продукту. *Ефективна економіка*. № 9. С. 55–59.
4. Кизим Н. А., Касьянова Л. В. Классификация инструментов налогового стимулирования инноваций. *Проблемы экономики*. 2012. № 4. С. 23–29.
5. Крисоватий І. Напрямки вдосконалення податкового стимулювання інноваційних процесів в Україні. *Світ фінансів*. 2013. № 4. С. 28–36.
6. Луніна І. О., Білоусова О. С., Булана О. О. Бюджетно-податкове стимулювання інноваційної діяльності в Україні. *Економіка і прогнозування*. 2016. № 1. С. 41–56.
7. Мазур Ю. О. Перспективи податкового стимулювання НДДКР в Україні: досвід інноваційно розвинених країн. *Економіка промисленості*. 2016. № 2 (74). С. 33–48.
8. Мискін Ю. І., Мискіна О. О. Ідентифікація напрямів активізації інвестиційної діяльності як об'єкта податкового стимулювання. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2017. № 57. С. 112–120.
9. Мазур Ю. О. Налоговые стимулы НИОКР в условиях эмерджентной экономики: направление реформ для Украины. *Економіка промисленості*. 2017. № 2 (78). С. 61–79.
10. Никифоров А. С., Диба В. М., Парнюк В. О. Податкове стимулювання інноваційної діяльності. *Фінанси України*. 2009. № 5. С. 78–86.
11. Онишко С. В. Інноватизація як передумова активізації фінансового ринку у розширенні масштабів інвестиційної діяльності. *ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»*. 2017. С. 309–312.

12. Орлова М. Е., Мухаметов Ф. А. Инструменты налогового стимулирования инновационной деятельности. *Интерактивная наука*. 2016. № 4. С. 124–127.
13. Amberg M., Mylnikov L. Innovation project lifecycle prolongation method. *Innovation and Knowledge Management in Twin Track Economies: Challenges&Solutions: Proc. Of the 11th Intern. Business Inform. Management Assoc. Conf. Cairo*, 2009. P. 491–495.

REFERENCES

1. Varnaliy, Z. S., Romanyuk, M. V. (2017). Podatkove stymulyuvannya innovatsiyoho rozvytku Ukrainy. *Stratehichni priorytety*, (5; 45), 5–15.
2. Vasilyeva, L. M. (2019). Podatkove stymulyuvannya innovatsiyoi diyalnosti u systemi derzhavnoho rehulyuvannya. *Molodyy vchenyy*, (2; 66), 569–572.
3. Dzyubina, A. V. (2012). Modelyuvannya dynamiky zhyttyevoho tsykladu innovatsiyoho produktu. *Efektivna ekonomika*, (9), 55–59.
4. Kyzym, N. A., & Kasyanova, L. V. (2012). Klassyfikatsiya instrumentov nalohovoho stimulirovaniya innovatsii. *Problemy ekonomiky*, (4), 23–29.
5. Krysovaty, I. (2013). Napryamky vdoskonalennya podatkovoho stymulyuvannya innovatsiynykh protsesiv v Ukraini. *Svit finansiv*, (4), 28–36.
6. Lunina, I. O., & Bilousova, O. S., & Bulana, O. O. (2016). Byudzhetno-podatkovye stymulyuvannya innovatsiyoi diyalnosti v Ukraini. *Ekonomika i prohnozuvannya*, (1), 41–56.
7. Mazur, YU. O. (2016). Perspektyvy podatkovoho stymulyuvannya NDDKR v Ukraini: dosvid innovatsiyno rozvynutykh krayin. *Ekonomyka promyshlennosti*, (2 (74)), 33–48.
8. Myskin, YU. I., & Myskina, O. O. (2017). Identyfikatsiya napryamiv aktyvizatsiyi investytsiyoi diyalnosti yak obyektu podatkovoho stymulyuvannya. *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti*, (57), 112–120.
9. Mazur, YU. O. (2017). Nalohovye stimuly NYOKR v usloviyakh emerdzhennoi ekonomiki: napravlenie reform dlya Ukrainy. *Ekonomyka promyshlennosti*, (2 (78)), 61–79.
10. Nykyforov, A. YE., Dyba, V. M., Parnyuk, V. O. (2009). Podatkove stymulyuvannya innovatsiyoi diyalnosti. *Finansy Ukrainy*, (5), 78–86.
11. Onyshko, S. V. (2017). Innovatyzatsiya yak peredumova aktyvizatsiyi finansovoho rynku u rozshyrenni masshtabiv investytsiyoi diyalnosti. *DVNZ «Kyivskyy natsionalnyy ekonomichnyy universytet imeni Vadyma Hetmana»*, (1), 309–312.
12. Orlova, M. E., & Mukhametov, F. A. (2016). Instrumenty nalohovoho stimulirovaniya innovatsionnoi deyatelnosti. *Interaktivnaya nauka*, (4), 124–127.
13. Amberg, M., Mylnikov, L. (2009) Innovation project lifecycle prolongation method. *Innovation and Knowledge Management in Twin Track Economies: Challenges&Solutions: Proc. Of the 11th Intern. Business Inform. Management Assoc. Conf. (Cairo)*, 491–495.

Vitalii A. Novytskyi, PhD, University of State Fiscal Service of Ukraine Fiscal Stimulation of FINTECH Innovations in Payment Systems

Payment systems are one of the key elements of the modern financial system of the State, because the majority of financial transactions are serviced through payment systems, timely execution of financial orders is ensured, payment for goods and services is made by both individuals and legal entities. However, the process of innovation of payment systems remains insufficiently studied from a scientific point of view, as there are no studies of the nature and

parameters of innovations in payment systems, the lifecycle of innovative FinTech products for payment systems is not studied in details and a number of other aspects of innovation of payment systems are out of researches. At the same time, in modern conditions under influence of internal and external threats, quarantine restrictions and other special factors of influence, the question on instruments of tax stimulation of innovative processes in the payment systems in terms of gradual and effective application of such tax stimulation is interesting, especially under the statements of Government on fiscal stimulation in order to restart the economics after COVID-19 quarantine.

So, we founded that FinTech innovations in payment systems can be made in many forms but only two of them can be specified as basic ones – upgrade modules and financial services. Other ones are the frameworks and different combinations of basic modules with combined functions.

Next step or our research is that we've analyzed the existing lifecycle stages of goods and services and proposed own vision on lifecycle stages of innovative FinTech products for payment systems. The most interesting thing, that was founded during research, is that fundamental researches in general are not the part lifecycle for basic innovative FinTech products for payment systems because the majority of them are the additional non-primary result of other studies.

The next key point of the research is the analysis of fiscal stimulation instruments that can be used on each lifecycle stage of innovative FinTech products for payment systems. As result of this step we founded and grounded the direct and indirect instruments of fiscal stimulation that will be most effective on each lifecycle stage of innovative FinTech products for payment systems.

Key words: *FinTech, innovations, fiscal stimulation, innovation product lifecycle, payment system.*

Стаття надійшла до редакції 8 травня 2020 року